

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
แบบสอบถามประชาชน

แบบสอบถามประชาชน
แนวทางการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำแบบมีส่วนร่วมของภาคประชาชน:
กรณีศึกษาพื้นที่ลุ่มน้ำน่าน

แบบสอบถามฉบับนี้ประกอบด้วย 3 ตอน ขอให้ท่านกรุณาตอบแบบสอบถามให้ครบทุกตอน เพื่อความสมบูรณ์ของข้อมูลในการนำไปวิเคราะห์และประมวลผลต่อไป

คำชี้แจง : กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ในช่อง ☐ ตามข้อมูลจริงของท่าน

ตอนที่ 1: ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

1. ที่อยู่ ชื่อหมู่บ้าน.....หมู่ที่.....ตำบล.....
อำเภอ..... จังหวัด.....

2. เพศ ☐ 1) ชาย ☐ 2) หญิง

3. อายุ.....ปี (มากกว่า 6 เดือนนับเป็น 1 ปี)

4. การศึกษา

- ☐ 1) ไม่จบประถมศึกษา ☐ 2) ประถมศึกษา ☐ 3) มัธยมศึกษาตอนต้น
☐ 4) มัธยมศึกษาตอนปลาย ☐ 5) ปวช./ปวส. หรืออนุปริญญา ☐ 6) ปริญญาตรี
☐ 7) ระดับสูงกว่าปริญญาตรี ☐ 8) อื่นๆ (โปรดระบุ).....

5. การประกอบอาชีพ

- ☐ 1) เกษตรกรรม ☐ 2) ค้าขาย ☐ 3) รับราชการ
☐ 4) ประมง ☐ 5) รับจ้าง ☐ 6) อื่นๆ (ระบุ).....

6. รายได้

- ☐ 1) ไม่มีรายได้ เนื่องจาก (ระบุ).....
☐ 2) มีรายได้..... บาทต่อปี

7. การเป็นสมาชิกกลุ่ม/องค์กร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ☐ 1) วิสาหกิจชุมชน ☐ 2) กลุ่มอาชีพ ☐ 3) กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร
☐ 4) กลุ่มเกษตรกร ☐ 5) กลุ่มผู้ใช้น้ำ ☐ 6) กลุ่มอนุรักษ์ (ระบุ).....
☐ 7) สหกรณ์การเกษตร ☐ 8) สหกรณ์ผู้ใช้น้ำ ☐ 9) อื่นๆ (ระบุ).....

8. คราวเรือนของท่านอยู่ห่างจากแม่น้ำ/คลอง ประมาณ.....กิโลเมตร

ตอนที่ 2: ข้อมูลด้านการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำในพื้นที่

ประเด็น	ระดับความรู้และการสนับสนุน					
	ไม่มี/ ไม่ต้องการ	มี/ต้องการ				
		น้อย ที่สุด	น้อย	ปาน กลาง	มาก ที่สุด	
		(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
1. ท่านมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับนโยบาย การจัดการทรัพยากรน้ำระดับต่อไปนี้อย่างใด						
1.1 ระดับประเทศ ระดับภาค						
1.2 ระดับกระทรวง กรม						
2. ท่านมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับยุทธศาสตร์ การจัดการทรัพยากรน้ำระดับต่อไปนี้อย่างใด						
2.1 ระดับลุ่มน้ำ						
2.2 ระดับจังหวัด						
2.3 ระดับท้องถิ่น						
3. กฎหมายและสิทธิเกี่ยวกับทรัพยากรน้ำ						
3.1 ท่านมีความรู้เกี่ยวกับหลักการและการปฏิบัติที่ เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำในระดับใด						
1) ความรู้เกี่ยวกับเรื่องกฎหมาย						
2) ความรู้เกี่ยวกับเรื่องสิทธิการใช้ทรัพยากรน้ำ						
3) ความรู้เกี่ยวกับเรื่องหลักการบริหารจัดการ ทรัพยากรน้ำ						
4) ความรู้เกี่ยวกับเรื่องกฎระเบียบท้องถิ่น						
3.2 ชุมชนของท่านมีการละเมิดสิทธิการใช้ทรัพยากร น้ำหรือไม่เพียงใด						
3.3 ท่านเห็นว่าสิทธิการใช้ทรัพยากรน้ำของท่าน ได้รับการยอมรับในระดับใด						
4. การสนับสนุนด้านต่างๆ เพื่อตอบสนองความ ต้องการใช้ทรัพยากรน้ำในประเด็นต่อไปนี้ระดับใด						
4.1 ท่านได้รับการสนับสนุนเพื่อตอบสนอง ความต้องการใช้น้ำในประเด็นต่อไปนี้ในระดับใด						
1) นโยบายการลงทุนของรัฐเกี่ยวกับการใช้ทรัพยากรน้ำ						
2) โครงการของหน่วยงานภาครัฐ เช่น การก่อสร้าง การพัฒนา การจัดการทรัพยากรน้ำ						
3) โครงการของหน่วยงานท้องถิ่น (เทศบาล/ อบต.) เช่น การก่อสร้าง การพัฒนา การจัดการน้ำ						
4) การสนับสนุนงบประมาณ (เช่น เงินกู้ยืม เงินหมุนเวียน เงินกองทุน)						

ประเด็น	ระดับความเหมาะสม				
รูปแบบ/วิธีการ	น้อยที่สุด (1)	น้อย (2)	ปานกลาง (3)	มาก (4)	มากที่สุด (5)
5.2 ช่องทาง/วิธีการที่เหมาะสมเพื่อให้ประชาชนได้รับทราบข้อมูล ปัญหา และการแก้ไขปัญหาระบบการน้ำ					
1) ใบปลิว/แผ่นพับ/โปสเตอร์					
2) หนังสือพิมพ์					
3) วิทยู/เสียงตามสาย					
4) โทรศัพท์					
5) การบอกต่อ					
6) การประชุมโดยผู้นำหมู่บ้าน					
7) การประชุมโดยหน่วยงาน					
8) การศึกษาดูงาน					
9) การอบรม สัมมนา					
10) การจัดเวทีประชาคม					
ประเด็น	ระดับการดูแล ควบคุม และกำกับ				
	ไม่มี	มี/ต้องการ			
		น้อยที่สุด (1)	น้อย (2)	ปานกลาง (3)	มาก (4)
6. การดูแล ควบคุม และกำกับการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำของหน่วยงาน องค์กรในพื้นที่ของท่านมีในระดับใด					
6.1 กลุ่มผู้ใช้น้ำ/สหกรณ์ผู้ใช้น้ำ					
6.2 องค์การบริหารส่วนตำบล/เทศบาลตำบล					
6.3 หน่วยงานส่วนภูมิภาคของกรมชลประทาน					
6.4 หน่วยงานส่วนภูมิภาคของกรมทรัพยากรน้ำ					
7. ความขัดแย้งและการแก้ไขปัญหา			มี		ไม่มี
7.1 สภาพความขัดแย้ง					
1) ความขัดแย้งระหว่างผู้ใช้น้ำด้วยกันเองในชุมชน					
2) ความขัดแย้งระหว่างผู้ใช้น้ำในชุมชนกับนอกชุมชน					
3) ความขัดแย้งระหว่างผู้ใช้น้ำกับภาครัฐ					
7.2 การแก้ไขปัญหาความขัดแย้ง					
1) มีการสร้างวิสัยทัศน์ร่วมกัน					
2) มีการสร้างข้อตกลงร่วมอย่างเป็นฉันทามติ					
3) มีการตั้งคณะกรรมการ คณะทำงาน เพื่อแก้ไขปัญหาความขัดแย้ง					
4) มีหน่วยงานจัดการความขัดแย้ง					

ประเด็น	ระดับการมีส่วนร่วม					
	ไม่มี	มี				
		น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด
		(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
8. ท่านมีส่วนร่วมกับกลุ่ม หรือหน่วยงานในการจัดการทรัพยากรน้ำในประเด็นต่อไปนี้ในระดับใด						
8.1 การมีส่วนร่วมในการศึกษาปัญหา						
1) ท่านและสมาชิกในครอบครัวเข้าร่วมประชุมเกี่ยวกับปัญหาเรื่องน้ำ เช่น การขาดแคลนน้ำ น้ำท่วม หรือคุณภาพน้ำ						
2) ท่านติดต่อกับเจ้าหน้าที่ของรัฐเพื่อแจ้งและปรึกษาปัญหาเกี่ยวกับทรัพยากรน้ำ						
3) ท่านเคยแสดงความคิดเห็นในการค้นหาปัญหาและสาเหตุที่ทำให้เกิดปัญหาเกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรน้ำ						
4) ท่านเสนอปัญหาข้อบกพร่องที่เป็นอุปสรรคเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาเรื่องทรัพยากรน้ำ						
5) ท่านร่วมมือกับเพื่อนบ้านค้นหาสาเหตุเกี่ยวกับปัญหาเรื่องทรัพยากรน้ำ						
6) ท่านช่วยผู้นำของท่านค้นหาสาเหตุเกี่ยวกับปัญหาเรื่องทรัพยากรน้ำ						
8.2 การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผน						
1) ท่านเข้าร่วมประชุมปรึกษาหารือวางแผนกิจกรรมการจัดการทรัพยากรน้ำ						
2) ท่านประสานงานกับเจ้าหน้าที่ของรัฐในการที่จะเสนอแนวทางการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ						
3) ท่านช่วยวางแผนการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง						
4) ท่านช่วยผู้นำของท่านวางแผนขอความร่วมมือจากชาวบ้านเกี่ยวกับการจัดการน้ำ						
5) ท่านให้ข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ในการวางแผนการจัดการทรัพยากรน้ำ						
6) ท่านช่วยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับเรื่องทรัพยากรน้ำในการระดมความคิดเห็นจากชาวบ้าน						

ประเด็น	ระดับการมีส่วนร่วม					
	ไม่มี	มี				
		น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด
		(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
8.3 การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน						
1) ท่านร่วมสนับสนุนแรงงานในการดำเนินการจัดการเรื่องทรัพยากรน้ำ						
2) ท่านร่วมบริจาคเงิน หรือวัสดุสิ่งของเพื่อการจัดการทรัพยากรน้ำ						
3) ท่านช่วยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับทรัพยากรน้ำ						
4) ท่านชักชวนเพื่อนบ้านให้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรน้ำ ใช้น้ำอย่างประหยัด						
5) ท่านช่วยดำเนินกิจกรรมการจัดการทรัพยากรน้ำตามที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องร้องขอมา						
6) ครอบครัวของท่านระมัดระวังการกระทำต่างๆ ที่จะกระทบต่อคุณภาพน้ำในแม่น้ำลำคลอง						
8.4 การมีส่วนร่วมในการควบคุม กำกับ ติดตาม						
1) ท่านติดตามการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการทรัพยากรน้ำ						
2) ท่านรายงานผลการดำเนินงานของหน่วยงานที่รับผิดชอบเกี่ยวกับเรื่องทรัพยากรน้ำ						
3) ท่านวิเคราะห์ความก้าวหน้าของการดำเนินงานเกี่ยวกับเรื่องทรัพยากรน้ำ						
4) ท่านติดตามดูสภาพปัญหาเกี่ยวกับน้ำภายหลังการจัดการทรัพยากรน้ำ						
5) ท่านสังเกตพฤติกรรมของเพื่อนบ้านในการจัดการทรัพยากรน้ำ						
6) ท่านสังเกตคุณภาพน้ำในแม่น้ำ ลำคลอง						
9. การพัฒนาขีดความสามารถด้านกระบวนการจัดการทรัพยากรน้ำแบบมีส่วนร่วมของบุคลากรและเครือข่าย						
9.1 ท่านได้รับการพัฒนาด้านกระบวนการจัดการทรัพยากรน้ำแบบผสมผสานระดับใด						
9.2 ท่านได้รับการพัฒนา สนับสนุนด้านความรู้เกี่ยวกับปัญหาทรัพยากรน้ำและการแก้ไขปัญหาทรัพยากรน้ำในพื้นที่ในระดับใด						

ประเด็น	ระดับการมีส่วนร่วม/ต้องการ						
	ไม่ ต้องการ	ต้องการ					
		น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด	
		(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	
9.3 เครือข่าย/กลุ่มของท่านได้รับการพัฒนาสนับสนุนด้านความรู้เกี่ยวกับปัญหาทรัพยากรน้ำและการแก้ไข ปัญหาทรัพยากรน้ำในพื้นที่ในระดับใด							
9.4 ท่านต้องการรับทราบข้อมูลความรู้เกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรน้ำในพื้นที่ในประเด็นต่อไปนี้ในระดับใด							
1) กฎระเบียบการใช้ทรัพยากรน้ำ							
2) ข้อมูลเกี่ยวกับสิทธิการใช้ทรัพยากรน้ำ							
3) การสำรวจปัญหาทรัพยากรน้ำ							
4) การใช้ประโยชน์ของทรัพยากรน้ำ							
5) การมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรน้ำ							
6) ผลการติดตามประเมินผลโครงการ							
7) ระบบการเตือนภัย							
8) การรวมกลุ่มจัดการทรัพยากรน้ำ							
9) อื่นๆ (ระบุ).....							
10. ท่านเห็นว่าในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ควรมีเครื่องมือ/วิธีการในการกำกับดูแลในประเด็นเหล่านี้หรือไม่				ควรมี		ไม่ควรมี	
10.1 วิธีการ							
1) การกำหนดราคาค่าน้ำและค่าบริการสำหรับผู้ใช้น้ำ							
2) การกำหนดค่าความเสียหายต่อการก่อมลพิษและก่อผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมต้องเป็นผู้จ่าย							
ประเด็น	วิธีการ/เครื่องมือ						
	ไม่มี	มี					
		น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มากที่สุด		
		(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	
10.2 ท่านเห็นด้วยกับวิธีการและเครื่องมือในการจัดการทรัพยากรน้ำในพื้นที่ของท่านในระดับใด							
1) แผนบริหารจัดการทรัพยากรน้ำในพื้นที่							
2) ฐานข้อมูลทรัพยากรน้ำในพื้นที่							
3) การจัดตั้งองค์กรจัดการทรัพยากรน้ำในพื้นที่							

ประเด็น	วิธีการ/เครื่องมือ				
	ไม่มี	มี			
		น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก
		(1)	(2)	(3)	(4)
4) การเลือกตัวแทนจากประชาชนเพื่อมาประสานงานในการจัดการทรัพยากรน้ำในพื้นที่					
5) การกำหนดข้อตกลง กฎกติกา กฎระเบียบในการจัดการทรัพยากรน้ำในพื้นที่					
6) การจัดตั้งกองทุนเพื่ออนุรักษ์ทรัพยากรน้ำในพื้นที่					
7) การนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการจัดการทรัพยากรน้ำในพื้นที่					
8) วิธีการส่งเสริมให้ประชาชนในพื้นที่ปฏิบัติตามการจัดการทรัพยากรน้ำในพื้นที่					
10.3 ผลกระทบที่คาดว่าจะได้รับจากการจัดการทรัพยากรน้ำ					
1) ต่อครอบครัว อาชีพ					
2) ต่อชุมชน หมู่บ้าน					
3) ต่อสิ่งแวดล้อม					
4) ผลกระทบโดยรวม					
11. การใช้ประโยชน์และผลกระทบจากทรัพยากรน้ำในพื้นที่ในประเด็นต่อไปนี้ในระดับใด					
11.1 ประโยชน์ด้านต่างๆ					
1) เพื่อการบริโภค (ดื่มและทำอาหาร)					
2) เพื่ออุปโภค (ใช้ในครัวเรือน)					
3) เพื่อการเกษตร					
4) เพื่อการอุตสาหกรรม					
5) อื่นๆ (ระบุ).....					
11.2 ผลกระทบที่คาดว่าจะได้รับจากการจัดการทรัพยากรน้ำ					
1) ต่อครอบครัว อาชีพ					
2) ต่อชุมชน หมู่บ้าน					
3) ต่อสิ่งแวดล้อม					
4) ผลกระทบโดยรวม					

ตอนที่ 3: ปัญหา และข้อเสนอแนะการแก้ไขปัญหา

3.1 ปัญหาจากทรัพยากรน้ำ

ประเด็น	ระดับปัญหา					
	ไม่มี	มี				
		น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด
		(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
1) ปัญหาการขาดแคลนน้ำและภัยแล้ง						
2) ปัญหาน้ำท่วม						
3) ปัญหาป่าต้นน้ำเสื่อมโทรม						
4) ปัญหาการกัดเซาะหน้าดิน ดินถล่ม น้ำป่าไหลหลาก						
5) ปัญหาคุณภาพน้ำ						
5.1) น้ำเสียที่เกิดจากกิจกรรมในการดำรงชีวิตในชุมชน						
5.2) น้ำเสียที่เกิดจากกิจกรรมจากการเพาะปลูก						
5.3) น้ำเสียที่เกิดจากอุตสาหกรรมและเหมืองแร่						
5.4) น้ำเสียที่เกิดจากการทำฟาร์มปศุสัตว์						
6) ปัญหาด้านนิเวศน์และสิ่งแวดล้อมลุ่มน้ำ						
6.1) ปัญหาระบบการไหลเวียนขึ้นลงของน้ำ ทำให้เกิดปัญหาน้ำเค็มทะลักเข้าพื้นที่เกษตร						
6.2) ปัญหาการสร้างเขื่อนและประตูกั้นน้ำทำให้เกิดน้ำท่วม						
6.3) ปัญหาการสร้างเขื่อนทำให้สูญเสียความอุดมสมบูรณ์ ในระบบนิเวศ และทำให้เกิดการสะสมของสารพิษในลุ่มน้ำ						
7) ปัญหาการบริหารจัดการน้ำ						
7.1) ปัญหาเกี่ยวกับงานองค์กรระดับลุ่มน้ำ						
7.2) ปัญหาด้านสภาพภาพขององค์กรผู้ใช้น้ำในชุมชน						
7.3) ปัญหาด้านกฎ ระเบียบ และข้อบังคับ						
7.4) ปัญหาการถ่ายโอนงานที่ก่อสร้างแล้วเสร็จให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.)						
7.5) ปัญหาการบูรณาการร่วมกันในการแก้ปัญหา						
8) ปัญหาอื่นๆ						
8.1) การรुकล้ำ/ถมลำราง คู คลอง แพรก ลำประโดง						
8.2) การตื้นเขินของลำน้ำ						
8.3) สิ่งกีดขวางลำน้ำ เช่น ตอม่อ วัชพืช แพร						
8.4) อื่นๆ (ระบุ)						

3.2 ข้อเสนอแนะต่อแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำแบบมีส่วนร่วมในพื้นที่ของท่าน

1) ข้อเสนอแนะต่อประชาชนทั่วไป

.....

.....

.....

.....

2) ข้อเสนอแนะต่อผู้นำชุมชน/องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

.....

.....

.....

.....

3) ข้อเสนอแนะต่อหน่วยงานระดับปฏิบัติการ

.....

.....

.....

.....

4) ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

.....

.....

.....

.....

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงในการให้ข้อมูล

ทีมวิจัยโครงการวิจัยแนวทางการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำแบบมีส่วนร่วมของภาคประชาชน: กรณีศึกษาพื้นที่ลุ่มน้ำน่าน
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

ภาคผนวก ข
แบบสัมภาษณ์ประชาชน

แบบสัมภาษณ์ ประชาชน

1. สิทธิการใช้น้ำ

- 1.1 ผู้ใช้น้ำมีใครบ้าง ใช้เพื่ออะไร
- 1.2 ความเข้าใจของผู้ใช้ในสิทธิการใช้น้ำ
- 1.3 การละเมิดสิทธิ์ของบุคคลอื่น มีหรือไม่ และจัดการอย่างไร

2. ปฏิรูป/ปรับปรุงกฎหมายที่มีอยู่ในปัจจุบัน

- 2.1 ในส่วนของหน่วยงานที่ใช้กฎหมายนั้น มีความเหมาะสมมากน้อยเพียงใด
- 2.2 ข้อควรปรับปรุง กฎหมาย/ระเบียบและประกาศของหน่วยงานควรเป็นอย่างไร

3. การสนับสนุนด้านการเงินและแรงจูงใจ เพื่อตอบสนองความต้องการใช้น้ำ

- 3.1 มีทางเลือกในการสนับสนุนการเงินและทรัพยากรของกลุ่มเป็นอย่างไร เช่น
 - ประเภทเงินทุนและประเภททรัพยากร
 - เงินกู้ยืมเงินหมุนเวียน เงินกองทุน

- 3.2 บุคคล กลุ่ม องค์กร สามารถเข้าถึงแหล่งทุนได้อย่างเท่าเทียมหรือไม่ อย่างไร

4. องค์กร บทบาท หน้าที่ตามภารกิจในการจัดการน้ำขององค์กรระดับพื้นที่ (องค์กรอะไร มีบทบาทหน้าที่อย่างไร)

5. แนวทางปรับปรุง/ปฏิรูปองค์กรและระเบียบต่างๆ เพื่อการปกครองที่ดีขึ้นเป็นอย่างไร

6. การสร้างความร่วมมือและการบูรณาการ

- 6.1 บูรณาการงานร่วมกับใคร ปฏิบัติงานกันอย่างไร
- 6.2 มีกิจกรรมอะไรบ้างในการสร้างความร่วมมือร่วมกัน
- 6.3 แนวทางความร่วมมือควรเป็นอย่างไร

7. การเสริมสร้างและพัฒนาสมรรถนะองค์กรและระบบต่างๆ การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

7.1 การรับรู้และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ของหน่วยงาน/องค์กรและชุมชน มีเรื่องอะไร ช่องทางไหน วิธีการ ความต่อเนื่องและความเหมาะสมในการแลกเปลี่ยนเป็นอย่างไร

7.2 การมีส่วนร่วมและบทบาทการมีส่วนร่วมของหน่วยงานกับชุมชน กลุ่ม เครือข่ายเป็นอย่างไร (พฤติกรรมการมีส่วนร่วม) โดยพิจารณาถึงประเด็นต่างๆ ดังนี้คือ

- ร่วมกับใคร ร่วมอย่างไร
- ระดับการมีส่วนร่วมของแต่ละองค์กรเป็นอย่างไร
- บทบาทการมีส่วนร่วมของแต่ละองค์กรเป็นอย่างไร

7.3 การพัฒนาขีดความสามารถด้านกระบวนการจัดการน้ำของบุคลากรและเครือข่ายขององค์กร
กลุ่มน้ำ

- การให้การพัฒนาขีดความสามารถให้เรื่องอะไร กับใคร ระดับใด (บุคคล กลุ่ม เครือข่าย)
- การได้รับการพัฒนาขีดความสามารถ ได้รับเรื่องอะไร จากใคร ระดับใด (บุคคล กลุ่ม

เครือข่าย)

- ความต้องการได้รับการพัฒนาของ บุคคล กลุ่ม เครือข่าย (เรื่องอะไร จากใคร)

7.4 การควบคุมและกำกับดูแล

- ควบคุมดูแลเรื่องอะไร กับใคร
- ควบคุมอย่างไร

8. การประเมินทรัพยากรน้ำ ความเข้าใจและความต้องการ

ฐานข้อมูลความรู้ด้านทรัพยากรน้ำของชุมชนเป็นอย่างไร ซึ่งต้องพิจารณาข้อมูลดังนี้ คือ (เน้นคลังข้อมูลและความรู้:

- 8.1 ฐานข้อมูลของชุมชนในเรื่องการจัดการน้ำ มีอะไรบ้าง อยู่ที่ไหน เพื่ออะไร จัดเก็บอย่างไร
- 8.2 เกิดปัญหาและอุปสรรคในการจัดเก็บข้อมูลหรือไม่ อย่างไร
- 8.3 ฐานข้อมูลที่จะมีเพิ่มเติมมีอะไรบ้าง

- มีรูปแบบและวิธีการการประเมินทรัพยากรน้ำของชุมชนในเชิงปริมาณ และคุณภาพเพื่อนำไปใช้หรือไม่อย่างไร และตัวชี้วัดการประเมินที่เป็นอยู่เป็นอย่างไร

- มีการพัฒนา (ปรับปรุง) ตัวชี้วัดในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำของชุมชนหรือไม่ ตัวชี้วัดที่ควรจะเป็นคืออะไร

9. แผนการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำแบบผสมผสาน รวมทางเลือกในการพัฒนาการใช้ทรัพยากรและปฏิสัมพันธ์ของมนุษย์กับทรัพยากรน้ำ

9.1 มีแผนในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำของชุมชนหรือไม่ อย่างไร ถ้ามีที่มาของแผนนั้นทำกับใคร รายละเอียดของแผน และแนวทางในการดำเนินงานเป็นอย่างไร

9.2 มีวิธีการปฏิบัติ/รูปแบบการบริหารจัดการความเสี่ยง (ความเสี่ยงที่จะเกิดผลกระทบจากทรัพยากรน้ำ) และการประเมินความเสี่ยงหรือไม่อย่างไร และมีตัวชี้วัดการประเมินความเสี่ยงเป็นอย่างไร

9.3 มีวิธีการปฏิบัติและรูปแบบการประเมินผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมอย่างไร และตัวชี้วัดการประเมินเป็นอย่างไร

9.4 มีวิธีการปฏิบัติและรูปแบบการประเมินผลกระทบต่อสังคม อย่างไร ตัวชี้วัดการประเมินเป็นอย่างไร

9.5 มีวิธีการปฏิบัติและรูปแบบการประเมินผลกระทบต่อเศรษฐกิจอย่างไร ตัวชี้วัดการประเมินเป็นอย่างไร

10. ประสิทธิภาพการใช้น้ำ การบริหารจัดการอุปสงค์และอุปทาน

10.1 การปรับปรุงประสิทธิภาพการใช้น้ำ รูปแบบและวิธีการปฏิบัติเป็นอย่างไร มีสิ่งที่ต้องปรับปรุงหรือไม่อย่างไร แนวทางในอนาคตเกี่ยวกับการปรับปรุงประสิทธิภาพการใช้น้ำเป็นอย่างไร

10.2 มีการหมุนเวียนและนำน้ำกลับมาใช้ใหม่หรือไม่ ทั้งในระบบเกษตร ครุภัณฑ์ ชุมชน โรงงาน อุตสาหกรรม และรูปแบบที่นำกลับมาใช้เป็นอย่างไร สิ่งที่ควรปรับปรุง รวมทั้งแนวทางในการนำน้ำกลับมาใช้ใหม่ในอนาคตนั้นเป็นอย่างไร

11. เครื่องมือสำหรับเปลี่ยนแปลงทางสังคม สนับสนุนส่งเสริมให้สังคมมีจิตสำนึกและความตระหนัก

11.1 มีหลักสูตรท้องถิ่นเกี่ยวกับการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำอะไรบ้าง ใครเป็นคนจัดหลักสูตร

11.2 การฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ ผู้ปฏิบัติงานให้เป็นวิทยากร

- มีการฝึกอบรม ทักษะการทำงานกับชุมชนหรือไม่อย่างไร
- หลักสูตรอะไร ใครเป็นผู้จัดอบรม

11.3 การติดต่อสื่อสารกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

- รูปแบบ วิธีการสื่อสารร่วมกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการเปลี่ยนแปลงทางสังคม ในด้านการจัดการน้ำเป็นอย่างไร

- ช่องทางการติดต่อ
- สื่อที่ใช้ มีอะไรบ้าง
- คู่สื่อสาร (หน่วยงานด้วยกันเองหรือระหว่างชุมชน กลุ่ม องค์กร)

11.4 การรณรงค์เพื่อสร้างความตระหนัก

- รูปแบบ วิธีการ และเนื้อหาในการนำเสนอของชุมชนและองค์กรเป็นอย่างไร
- สื่อที่ใช้ มีอะไรบ้าง
- กลุ่มและบุคคลเป้าหมายในการรณรงค์

12. การแก้ไขปัญหาความขัดแย้ง การบริหารข้อขัดแย้งเพื่อการจัดสรรน้ำอย่างเป็นธรรม

12.1 การบริหารจัดการความขัดแย้ง

- มีหรือไม่ (ถ้ามี มีอะไรบ้าง)
- มีรูปแบบ วิธีบริหารจัดการอย่างไร

12.2 การสร้างวิสัยทัศน์ร่วม

- วิสัยทัศน์ (มีหรือไม่/ ได้อย่างไร)
- วิสัยทัศน์ร่วม (คืออะไร)
- ถ้าไม่มี ที่ควรจะเป็นคืออะไร

12.3 การสร้างข้อตกลงร่วมอย่างเป็นฉันทามติ

- มีหรือไม่ (ถ้ามี มีอะไรบ้าง)
- ถ้าไม่มี ที่ควรจะเป็นคืออะไร

13. เครื่องมือกำกับดูแล ขอบเขตการจัดสรรน้ำและข้อกำหนดการใช้น้ำ

13.1 มีข้อกำหนด กฎระเบียบด้านการใช้และการอนุรักษ์ หรือไม่ อย่างไร แหล่งที่มาของกฎระเบียบดังกล่าว ถ้าไม่มีจะกำหนดอย่างไร

13.2 ข้อกำหนด/กฎระเบียบด้านคุณภาพ

- มีกฎระเบียบด้านการกำหนดคุณภาพน้ำหรือไม่ ในชุมชนของตน
- ที่มาของระเบียบดังกล่าว (กลุ่ม เจ้าหน้าที่)
- ถ้าไม่มี จะมีแนวทางในการวางกฎระเบียบด้านคุณภาพน้ำหรือไม่อย่างไร

13.3 ข้อกำหนด/ กฎระเบียบด้านการให้บริการน้ำ

- มีกฎระเบียบด้านการให้บริการน้ำ โดยกลุ่มหรือองค์กรใด
- ที่มาของระเบียบดังกล่าว (กลุ่ม เจ้าหน้าที่)
- ถ้าไม่มี จะมีแนวทางในการวางกฎระเบียบด้านการให้บริการน้ำหรือไม่ อย่างไร

13.4 ข้อกำหนด/กฎระเบียบการใช้ประโยชน์และการอนุรักษ์ธรรมชาติ

- มีหรือไม่ มีอะไร
- ที่มาของกฎระเบียบ
- ถ้าไม่มี จะมีแนวทางในการวางกฎระเบียบการใช้ประโยชน์ และอนุรักษ์ธรรมชาติหรือไม่ อย่างไร

14. เครื่องมือทางเศรษฐศาสตร์

14.1 มีการกำหนดราคาค่าน้ำและค่าบริการการใช้น้ำหรือไม่ อย่างไร /มีวิธีการกำหนดอย่างไร ใครมีส่วนร่วมบ้าง ปัญหาในการปฏิบัติและนำไปใช้หรือไม่อย่างไร หากไม่มีการกำหนดราคา ควรจะเป็นอย่างไร

14.2 มีการกำหนดค่าความเสียหายต่อการก่อกมลพิษและก่อผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมหรือไม่อย่างไร ถ้ามี มีวิธีการกำหนดอย่างไร (ใครมีส่วนร่วม) ข้อกำหนดและการปฏิบัติเป็นอย่างไร เกิดปัญหาในการปฏิบัติหรือไม่ อย่างไร หากไม่มี ควรจะเป็นอย่างไร

14.3 มีการจัดการน้ำเชิงพาณิชย์ การค้า/ใบอนุญาต หรือไม่ อย่างไร มีวิธีการกำหนดอย่างไร ใครมีส่วนร่วมบ้าง ข้อกำหนดและการปฏิบัติเป็นอย่างไร เกิดปัญหาในการปฏิบัติหรือไม่อย่างไร

14.4 มีการอุดหนุนและสร้างสิ่งจูงใจให้เกิดการใช้น้ำอย่างประหยัดหรือไม่ อย่างไร วิธีการกำหนดข้อปฏิบัติ ปัญหาของการปฏิบัติ เป็นอย่างไร หากไม่มีควรจะเป็นอย่างไร

15. การแลกเปลี่ยนเรียนรู้

15.1 มีระบบการจัดการข้อสนเทศเพื่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ของชุมชน (เน้นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้: KS)

- ข้อสนเทศที่จัดการเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ มีเนื้อหาเกี่ยวกับอะไรบ้าง จัดการกันอย่างไร
- ข้อสนเทศใดบ้างที่นำไปใช้ประโยชน์ โดยกลุ่มองค์กรใด
- มีช่องทางการเข้าถึงข้อสนเทศอย่างไร
- ความสะดวกในการเข้าถึงข้อสนเทศของชุมชนเป็นอย่างไร

15.2 การแบ่งปันข้อสนเทศเพื่อการเรียนรู้ในการบริหารจัดการน้ำ

- มีการแบ่งปันหรือไม่ วิธีการแบ่งปันเป็นอย่างไร

16. การใช้ประโยชน์ ปัญหา ผลกระทบและข้อเสนอแนะ

16.1 การใช้ประโยชน์น้ำ

- ใครเป็นผู้ใช้
- ใช้ในกิจกรรมอะไรบ้าง อย่างไร

16.2 ปัญหาการจัดการน้ำ

- ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการใช้น้ำ

16.3 ผลกระทบจากการจัดการทรัพยากรน้ำ จากหลายระดับ ได้แก่

- บุคคล มีอะไรบ้างทั้งในด้านการอุปโภคบริโภคภายในครัวเรือน
- กลุ่ม
- ชุมชน
- ลุ่มน้ำ(ต้น/กลาง/ท้าย)

16.4 ปัญหาการจัดการน้ำ ใน 2 ระดับคือ ได้แก่ ระดับบุคคลและกลุ่ม มีอะไรบ้าง

ภาคผนวก ค

แบบสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่หน่วยงานการให้น้ำ/กรมทรัพยากรน้ำ

แบบสัมภาษณ์ เจ้าหน้าที่หน่วยงานการจัดการน้ำ/กรมทรัพยากรน้ำ

สถานะแวดล้อมที่อำนวยความสะดวก

1. กฎหมาย แปรนโยบายน้ำเป็นกฎหมายของหน่วยงานที่เอื้อต่อการจัดการน้ำในพื้นที่ลุ่มน้ำยมมีอะไรบ้าง
 - 1.1 นโยบายหลักการและกฎหมาย ที่เกี่ยวข้องดังนี้
 - ประเด็นคำถาม
 - 1.1.1 นโยบายและหลักการระเบียบที่นำมาใช้ ในการบริหารจัดการน้ำ มีอะไรบ้าง
 - 1.1.2 ความเหมาะสมของการหลักการไปปฏิบัติ เหมาะสมไม่เหมาะสมเพราะอะไร และควรเป็นอย่างไร
 - 1.2 ยุทธศาสตร์การจัดการน้ำเชิงพื้นที่ ลุ่มน้ำ ท้องถิ่น มีหรือไม่ ว่าอย่างไร ได้มาอย่างไร กำหนดไว้ว่าอย่างไร
2. สิทธิการใช้น้ำ
 - 2.1 ผู้ใช้น้ำมีใครบ้าง ใช้เพื่ออะไร
 - 2.2 ความเข้าใจของผู้ใช้ในสิทธิการใช้น้ำ
 - 2.3 การละเมิดสิทธิของบุคคลอื่น มีหรือไม่ และจัดการอย่างไร
3. กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการดูแลคุณภาพของน้ำระดับท้องถิ่น มีประกาศหรือระเบียบท้องถิ่นที่ออกมาบังคับใช้หรือไม่ และการบังคับใช้เป็นอย่างไร
4. ปฏิรูป/ปรับปรุงกฎหมายที่มีอยู่ในปัจจุบัน
 - 4.1 ในส่วนของหน่วยงานที่ใช้กฎหมายนั้น มีความเหมาะสมมากน้อยเพียงใด
 - 4.2 ข้อควรปรับปรุง กฎหมาย/ระเบียบและประกาศของหน่วยงานควรเป็นอย่างไร
5. การสนับสนุนด้านการเงินและแรงจูงใจ เพื่อตอบสนองความต้องการใช้น้ำ
 - 5.1 มีนโยบายการลงทุนเกี่ยวกับเรื่องน้ำ (การเกษตร อุปโภค บริโภค การดูแลการป้องกัน อนุรักษ์) หรือไม่ อย่างไร
 - 5.2 โครงการของหน่วยงานภาครัฐ ทั้งการก่อสร้าง และโครงการพัฒนา การจัดการน้ำ เป็นอย่างไร
 - 5.3 โครงการของหน่วยงานท้องถิ่น ทั้งการก่อสร้าง และโครงการพัฒนา การจัดการน้ำ เป็นอย่างไร
6. แรงจูงใจ แรงจูงใจอะไรบ้างที่จะทำให้ประชาชนและผู้เกี่ยวข้องเข้าร่วมในการจัดการ
บทบาท/ภาระหน้าที่ขององค์กร/สถาบัน
 1. องค์กร บทบาท หน้าที่ตามภารกิจในการจัดการน้ำขององค์กรระดับต่างๆ (องค์กรอะไร มีบทบาทหน้าที่อย่างไร)
 - 1.1 องค์กรระหว่างประเทศ
 - 1.2 องค์กรระดับประเทศ (รัฐ เอกชน ประชาสังคม)
 - 1.3 องค์กรระดับลุ่มน้ำ (องค์กรรัฐ เอกชน ประชาสังคม)
 - 1.4 องค์กรระดับพื้นที่ (องค์กรรัฐ เอกชน องค์กรท้องถิ่น)
 2. แนวทางปรับปรุง/ปฏิรูปองค์กรและระเบียบต่างๆ เพื่อการปกครองที่ดีขึ้นเป็นอย่างไร
 3. มีการเสริมสร้างความเข้มแข็งให้หน่วยงานรัฐในการให้บริการด้านทรัพยากรน้ำอย่างไร และแนวปฏิบัติในอนาคตควรเป็นอย่างไร

4. การสร้างความร่วมมือและการบูรณาการ

- บูรณาการงานร่วมกับใคร ปฏิบัติงานกันอย่างไร
- มีกิจกรรมอะไรบ้างในการสร้างความร่วมมือร่วมกัน
- แนวทางความร่วมมือควรเป็นอย่างไร

5. การเสริมสร้างและพัฒนาสมรรถนะองค์กรและระบบต่างๆ การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

5.1 การรับรู้และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ของหน่วยงาน/องค์กรและชุมชน มีเรื่องอะไร ช่องทางไหน วิธีการ ความต่อเนื่องและความเหมาะสมในการแลกเปลี่ยนเป็นอย่างไร

5.2 การมีส่วนร่วมและบทบาทการมีส่วนร่วมของหน่วยงานกับชุมชน กลุ่ม เครือข่ายเป็นอย่างไร (พฤติกรรมการมีส่วนร่วม) โดยพิจารณาถึงประเด็นต่างๆ ดังนี้คือ

- ร่วมกับใคร ร่วมอย่างไร
- บทบาทและระดับการมีส่วนร่วมของแต่ละองค์กรเป็นอย่างไร

5.3 การพัฒนาขีดความสามารถด้านกระบวนการจัดการน้ำแบบผสมผสานของบุคลากรและเครือข่ายขององค์กรกลุ่มน้ำ

- การให้การพัฒนาขีดความสามารถ ให้เรื่องอะไร กับใคร ระดับใด (บุคคล กลุ่ม เครือข่าย)
- การได้รับการพัฒนาขีดความสามารถ ได้รับเรื่องอะไร จากใคร ระดับใด (บุคคล กลุ่ม เครือข่าย)
- ความต้องการได้รับการพัฒนาของ บุคคล กลุ่ม เครือข่าย (เรื่องอะไร จากใคร)

5.4 การควบคุมและกำกับดูแล

- ควบคุมดูแลเรื่องอะไร กับใคร
- ควบคุมอย่างไร

เครื่องมือสำหรับการบริหารจัดการ

1. การประเมินทรัพยากรน้ำ ความเข้าใจและความต้องการ

1.1 ฐานข้อมูลความรู้ด้านทรัพยากรน้ำของหน่วยงาน/ชุมชนเป็นอย่างไร ซึ่งต้องพิจารณาข้อมูล ดังนี้คือ (เน้นคลังข้อมูลและความรู้: KA)

- ฐานข้อมูลของหน่วยงาน/ชุมชนในเรื่องการจัดการน้ำ มีอะไรบ้าง อยู่ที่ไหน เพื่ออะไร จัดเก็บอย่างไร
- เกิดปัญหาและอุปสรรคในการจัดเก็บข้อมูลหรือไม่ อย่างไร
- ฐานข้อมูลที่ดีควรมีเพิ่มเติมมีอะไรบ้าง

1.2 มีรูปแบบและวิธีการประเมินทรัพยากรน้ำของหน่วยงานในเชิงปริมาณ และคุณภาพเพื่อนำไปใช้หรือไม่อย่างไร และตัวชี้วัดการประเมินที่เป็นอยู่เป็นอย่างไร

1.3 มีการพัฒนา (ปรับปรุง) ตัวชี้วัดในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำของหน่วยงานหรือไม่ ตัวชี้วัดที่ดีควรจะเป็นคืออะไร

2. แผนการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำแบบผสมผสาน รวมทั้งเลือกในการพัฒนาการใช้ทรัพยากรและปฏิสัมพันธ์ของมนุษย์กับทรัพยากรน้ำ

2.1 มีแผนระดับกลุ่มน้ำในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำแบบผสมผสาน หรือไม่อย่างไร ถ้ามีที่มาของแผนในหน่วยงานนั้นทำกับใคร รายละเอียดของแผน และแนวทางในการดำเนินงานเป็นอย่างไร

2.2 มีรูปแบบที่เป็นอยู่และควรจะเป็นในการบริหารจัดการ (เขตต้นน้ำ กลางน้ำ ท้ายน้ำ) เป็นอย่างไร

2.3 มีวิธีการปฏิบัติ/รูปแบบการบริหารจัดการความเสี่ยง (ความเสี่ยงที่จะเกิดผลกระทบจากทรัพยากรน้ำ) และการประเมินความเสี่ยงหรือไม่อย่างไร และมีตัวชี้วัดการประเมินความเสี่ยงเป็นอย่างไร

2.4 มีวิธีการปฏิบัติและรูปแบบการประเมินผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมอย่างไร และตัวชี้วัดการประเมินเป็นอย่างไร

2.5 มีวิธีการปฏิบัติและรูปแบบการประเมินผลกระทบต่อสังคม อย่างไร ตัวชี้วัดการประเมินเป็นอย่างไร

2.6 มีวิธีการปฏิบัติและรูปแบบการประเมินผลกระทบต่อเศรษฐกิจอย่างไร ตัวชี้วัดการประเมินเป็นอย่างไร

3. ประสิทธิภาพการใช้น้ำ การบริหารจัดการอุปสงค์และอุปทาน

3.1 การปรับปรุงประสิทธิภาพการใช้น้ำ รูปแบบและวิธีการปฏิบัติเป็นอย่างไร มีสิ่งที่จะต้องปรับปรุงหรือไม่อย่างไร แนวทางในอนาคตเกี่ยวกับ การปรับปรุงประสิทธิภาพการใช้น้ำเป็นอย่างไร

3.2 มีการหมุนเวียนและนำน้ำกลับมาใช้ใหม่หรือไม่ ทั้งในระบบเกษตร ครุภัณฑ์ ชุมชน โรงงานอุตสาหกรรม และรูปแบบที่นำกลับมาใช้เป็นอย่างไร สิ่งที่ต้องปรับปรุง รวมทั้งแนวทางในการนำน้ำกลับมาใช้ใหม่ในอนาคตนั้นเป็นอย่างไร

4. เครื่องมือสำหรับเปลี่ยนแปลงทางสังคม สนับสนุนส่งเสริมให้สังคมมีจิตสำนึกและความตระหนัก มีหลักสูตรท้องถิ่นเกี่ยวกับการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำอะไรบ้าง ใครเป็นคนจัดหลักสูตร

4.1 การฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ ผู้ปฏิบัติงานให้เป็นวิทยากร

- มีการฝึกอบรม ทักษะการทำงานกับชุมชนหรือไม่อย่างไร
- หลักสูตรอะไร ใครเป็นผู้จัดอบรม

4.2 การติดต่อสื่อสารกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

- รูปแบบ วิธีการสื่อสารร่วมกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการเปลี่ยนแปลงทางสังคม ในด้านการจัดการน้ำเป็นอย่างไร

- ช่องทางการติดต่อ
- สื่อที่ใช้ มีอะไรบ้าง
- คู่สื่อสาร (หน่วยงานด้วยกันเองหรือระหว่างชุมชน กลุ่ม องค์กร)

4.3 การรณรงค์เพื่อสร้างความตระหนัก

- รูปแบบ วิธีการ และเนื้อหาในการนำเสนอของหน่วยงานและองค์กรเป็นอย่างไร
- สื่อที่ใช้ มีอะไรบ้าง
- กลุ่มและบุคคลเป้าหมายในการรณรงค์

4.4 การส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการน้ำ

- รูปแบบวิธีการในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมทำอย่างไร
- การเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมอย่างไร

5. การแก้ไขปัญหาความขัดแย้ง การบริหารข้อขัดแย้งเพื่อการจัดสรรน้ำอย่างเป็นธรรม

5.1 การบริหารจัดการความขัดแย้ง

- มีหรือไม่ (ถ้ามี มีอะไรบ้าง)
- มีรูปแบบ วิธีการจัดการอย่างไร

5.2 การสร้างวิสัยทัศน์ร่วม

- วิสัยทัศน์ (มีหรือไม่/ ได้อย่างไร)
- วิสัยทัศน์ร่วม (คืออะไร)
- ถ้าไม่มี ที่ควรจะเป็นคืออะไร

5.3 การสร้างข้อตกลงร่วมกันอย่างเป็นฉันทามติ

- มีหรือไม่ (ถ้ามี มีอะไรบ้าง)
- ถ้าไม่มี ที่ควรจะเป็นคืออะไร

6. เครื่องมือทางเศรษฐศาสตร์

6.1 มีการจัดการน้ำเชิงพาณิชย์ การค้า /ใบอนุญาตของหน่วยงานหรือไม่ มีข้อกำหนดและหลักการปฏิบัติอย่างไร ปัญหาในการนำไปใช้มีอะไรบ้าง หากไม่มี ควรจะเป็นอย่างไร

6.2 การอุดหนุนและสร้างสิ่งจูงใจให้เกิดการใช้น้ำอย่างประหยัด

- หน่วยงานมีเครื่องมือที่ให้เกิดการใช้น้ำอย่างประหยัดหรือไม่ อย่างไร
- ถ้ามี มีวิธีการกำหนดอย่างไร ใครมีส่วนร่วมในการกำหนด/สร้างเครื่องมือดังกล่าว
- ข้อกำหนดและการปฏิบัติเป็นอย่างไร
- ปัญหาในการนำปฏิบัติมีอะไรบ้าง
- ถ้าไม่มีเครื่องมือในการสร้างสิ่งจูงใจให้เกิดการใช้น้ำอย่างประหยัด ควรจะเป็นอย่างไรต่อไป

เพื่อให้เกิดความตระหนักในการใช้น้ำอย่างประหยัด

7. การแลกเปลี่ยนเรียนรู้

7.1 มีระบบการจัดการข้อสนเทศเพื่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ของหน่วยงาน (เน้นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้: KS)

- ข้อสนเทศที่จัดการเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ มีเนื้อหาเกี่ยวกับอะไรบ้าง จัดการกันอย่างไร
- ข้อสนเทศใดบ้างที่นำไปใช้ประโยชน์ โดยกลุ่มองค์กรใด
- มีช่องทางการเข้าถึงข้อสนเทศอย่างไร
- ความสะดวกในการเข้าถึงข้อสนเทศของหน่วยงาน/ชุมชนเป็นอย่างไร

7.2 การแบ่งปันข้อสนเทศเพื่อการเรียนรู้ในการบริหารจัดการน้ำแบบผสมผสาน

- มีการแบ่งปันหรือไม่ วิธีการแบ่งปันเป็นอย่างไร

8. การใช้ประโยชน์ ปัญหา ผลกระทบและข้อเสนอแนะ

8.1 การใช้ประโยชน์น้ำ

- ใครเป็นผู้ใช้
- ใช้ในกิจกรรมอะไรบ้าง อย่างไร

8.2 ปัญหาการจัดการน้ำ

- ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการใช้น้ำ แบ่งตามสภาพ ต้นน้ำ กลางน้ำ ปลายน้ำ

8.3 ผลกระทบจากการจัดการทรัพยากรน้ำ จากหลายระดับ ได้แก่

- บุคคล มีอะไรบ้างทั้งในด้านการอุปโภคบริโภคภายในครัวเรือน
- กลุ่ม
- ชุมชน
- ลุ่มน้ำ(ต้น/กลาง/ท้าย)

8.4 ปัญหาการจัดการน้ำ ใน 2 ระดับคือ ได้แก่ ระดับบุคคลและกลุ่ม มีอะไรบ้าง

ภาคผนวก ง

ประเด็นการถอดบทเรียน Best Practice การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำแบบมีส่วนร่วม

ประเด็นการถอดบทเรียน Best Practice การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำแบบมีส่วนร่วม

1. วัตถุประสงค์

- 1.1 เพื่อศึกษาการดำเนินงานการจัดการและแก้ไขปัญหาของชุมชนที่ประสบความสำเร็จ
- 1.2 เพื่อวิเคราะห์บทเรียนของกลุ่ม/ชุมชนที่เป็น Best Practice

2. ประเด็นของบทเรียน

- 2.1 บริบทของพื้นที่
- 2.2 สถานการณ์ปัญหาเดิม และผลกระทบ
- 2.3 รูปแบบ วิธีการจัดการแก้ไขปัญหา และการมีส่วนร่วมของชุมชน
- 2.4 นโยบายกฎระเบียบกฎเกณฑ์ การอนุรักษ์การใช้ประโยชน์
- 2.5 กลไกการบริหารจัดการของชุมชน (กลุ่ม องค์กร) และบทบาทของหน่วยงานภาคี
- 2.6 การเรียนรู้ของชุมชน ระบบข้อมูลและการเตือนภัย การรณรงค์
- 2.7 เครื่องมือสำหรับบริหารจัดการ เช่น การประเมินทรัพยากรน้ำ แผนจัดการ การบริหารจัดการอุปสงค์อุปทาน การแก้ไขปัญหาความขัดแย้ง เครื่องมือทางเศรษฐศาสตร์ เช่น การเก็บค่าน้ำ ค่าบริการ สิ่งจูงใจให้ใช้น้ำอย่างประหยัด และการจัดการน้ำเชิงพาณิชย์ ผู้ก่อดลพิษเป็นผู้จ่าย
- 2.8 ผลการดำเนินงาน ผลการเปลี่ยนแปลงจากการจัดการน้ำของชุมชน
- 2.9 อุปสรรค ปัญหาที่เกิดขึ้นและการแก้ไข
- 2.10 ปัจจัยต่อความสำเร็จ
- 2.11 ข้อคิดบทเรียนที่ได้จากกรณีศึกษา

หมายเหตุ มีภาพที่เกี่ยวข้องประกอบการถอดบทเรียน 10-15 ภาพ

ภาคผนวก จ
ประเด็นการจัดเวทีชุมชน

ประเด็นการจัดเวทีชุมชน
เรื่อง แนวทางการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำแบบมีส่วนร่วมของภาคประชาชน:
กรณีศึกษาพื้นที่ลุ่มน้ำน่าน

วันที่..... สถานที่จัด.....

ประเด็นการเวทีชุมชนด้านการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำแบบมีส่วนร่วมของภาคประชาชน

- 1) วิเคราะห์สภาพแวดล้อมที่อำนวย
- 2) วิเคราะห์บทบาทภาระหน้าที่ขององค์กรสถาบัน
- 3) วิเคราะห์เครื่องมือสำหรับการบริหารจัดการและการใช้ประโยชน์
- 4) ปัญหา ผลกระทบและข้อเสนอแนะในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำแบบมีส่วนร่วม
- 5) วิเคราะห์ปัจจัยความสำเร็จของการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำแบบมีส่วนร่วม

ภาคผนวก ฉ
ประเด็นการจัดสัมมนาแบบมีส่วนร่วม

ประเด็นการจัดสนทนาแบบมีส่วนร่วม
เรื่อง แนวทางการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำแบบมีส่วนร่วมของภาคประชาชน:
กรณีศึกษาพื้นที่ลุ่มน้ำน่าน

วันที่..... สถานที่จัด.....

1. ประเด็นการสนทนากลุ่ม ครั้งที่ 1 ประกอบด้วย

- 1.1 จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส อุปสรรค ของลุ่มน้ำน่าน
- 1.2 แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำแบบมีส่วนร่วมของลุ่มน้ำน่าน

2. ประเด็นการสนทนากลุ่ม ครั้งที่ 2 ประกอบด้วย

- 2.1 ปัจจัยความสำเร็จของการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำแบบมีส่วนร่วมในระดับลุ่มน้ำของพื้นที่ลุ่มน้ำน่าน
- 2.2 รูปแบบการเชื่อมโยงและกลไกการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำแบบมีส่วนร่วมในระดับท้องถิ่นสู่ระดับสูงขึ้นไป
- 2.3 แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำแบบมีส่วนร่วม

ภาคผนวก ข
ประเด็นการจัดสัมมนาเชิงทดสอบ

ประเด็นการจัดสัมมนาเชิงทดสอบ
เรื่อง แนวทางการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำแบบมีส่วนร่วมของภาคประชาชน:
กรณีศึกษาพื้นที่ลุ่มน้ำน่าน

วันที่..... สถานที่จัด.....

ประเด็นการสัมมนา

- 1) ปัจจัยความสำเร็จของการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำแบบมีส่วนร่วมในระดับลุ่มน้ำของพื้นที่ลุ่มน้ำน่าน
- 2) รูปแบบการเชื่อมโยงและกลไกการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำแบบมีส่วนร่วมในระดับท้องถิ่นสู่ระดับสูงขึ้น
- 3) แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำแบบมีส่วนร่วม

ภาคผนวก ซ

ประเด็นการจัดสัมมนาเพื่อนำเสนอผลการศึกษาและรับฟังข้อเสนอแนะ

ประเด็นการจัดสัมมนาเพื่อนำเสนอผลการศึกษาและรับฟังข้อเสนอแนะ
เรื่อง แนวทางการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำแบบมีส่วนร่วมของภาคประชาชน:
กรณีศึกษาพื้นที่ลุ่มน้ำน่าน

วันที่..... สถานที่จัด.....

ประเด็นการสัมมนา

- 1) กระบวนการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำแบบมีส่วนร่วมในระดับพื้นที่ขององค์กร สถาบัน
ระดับท้องถิ่น และภาคประชาชน
- 2) ปัจจัยความสำเร็จของการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำแบบมีส่วนร่วมในระดับลุ่มน้ำของพื้นที่
ลุ่มน้ำน่าน
- 3) รูปแบบการเชื่อมโยงและกลไกการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำแบบมีส่วนร่วมในระดับท้องถิ่นสู่
ระดับสูงขึ้น
- 4) แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำแบบมีส่วนร่วม